

กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืน
ของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชนในจังหวัดนครราชสีมา*

THE STRATEGIES FOR THE DEVELOPMENT OF TEACHERS' LEARNING
MANAGEMENT COMPETENCIES FOR SCHOOL SUSTAINABILITY IN
PRIVATE PRIMARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE
EDUCATION COMMISSION, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

ศกุนตลา ศิริไพรวัน¹, กานต์ เนตรกลาง² และ จินณวัตร ปะโคทั้ง³

Skuntala Siripriwan¹, Kant Netklang² and Jinnawat Pakotung³

¹⁻²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

¹⁻²Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand

³วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

³College of Asian Scholars, Thailand

Corresponding Author's Email: dsinelife@gmail.com

วันที่รับบทความ : 22 มีนาคม 2569; วันที่แก้ไขบทความ 2 เมษายน 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 4 เมษายน 2569

Received 22 March 2026; Revised 2 April 2026; Accepted 4 April 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการ

Citation:

* ศกุนตลา ศิริไพรวัน, กานต์ เนตรกลาง และ จินณวัตร ปะโคทั้ง. (2569). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(3), 1-19.

Skuntala Siripriwan, Kant Netklang and Jinnawat Pakotung. (2026). The Strategies For The Development Of Teachers' Learning Management Competencies For School Sustainability In Private Primary Schools Under The Office Of The Private Education Commission, Nakhon Ratchasima Province.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(3), 1-19.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา และ 3) เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยแบบผสมผสานกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 70 โรงเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยผู้ให้ข้อมูล คือผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน และครูวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1) องค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน มีจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ สมรรถนะด้านองค์ความรู้, สมรรถนะด้านการคิดอย่างเป็นระบบ, สมรรถนะด้านการทำงานร่วมกัน, สมรรถนะด้านการคิดเชิงวิพากษ์ และสมรรถนะด้านการคาดการณ์อนาคต สภาพที่เป็นจริงของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$, $SD = 0.72$) สภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.52$)

2) กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก 15 กลยุทธ์รอง 5 โครงการกิจกรรม/ตัวชี้วัดความสำเร็จ

3) ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ มีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.73$, $SD = 0.46$) และมีความเป็นไปได้ ($\bar{x} = 4.72$, $SD = 0.45$) อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: สมรรถนะการจัดการเรียนรู้, ความยั่งยืน, สมรรถนะของครู

Abstract

This research article aimed to: (1) investigate the fundamental conditions of teachers' learning management competencies for sustainability in private primary schools under the Office of the Private Education Commission in Nakhon Ratchasima Province; (2) develop strategies for enhancing teachers' learning management competencies for sustainability in these schools; and (3) evaluate the proposed development strategies. A mixed-methods research design was employed. The sample consisted of 70 private primary schools under the Office of the Private Education Commission in Nakhon Ratchasima Province in the academic year 2025, selected through stratified random sampling. The key informants included one school administrator and one academic teacher from each school. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation.

The findings revealed that:

(1) The components of teachers' learning management competencies for sustainability in private primary schools consisted of five components: knowledge competency, systems thinking competency, collaboration competency, critical thinking competency, and anticipatory competency.

The current state of teachers' learning management competencies for sustainability in private primary schools under the Office of the Private Education Commission in Nakhon Ratchasima Province was, overall, at a moderate level ($\bar{x} = 2.86$, $SD = 0.72$). In contrast, the desirable state of these competencies was, overall, at a high level ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.52$).

(2) The development strategies for enhancing teachers' learning management competencies for sustainability consisted of five main strategies, fifteen sub-strategies, and five projects/activities with success indicators.

(3) The evaluation results indicated that the strategies were rated at the highest level in terms of appropriateness ($\bar{x} = 4.73$, $SD = 0.46$) and feasibility ($\bar{x} = 4.72$, $SD = 0.45$).

Keywords: Learning Management Competency, Sustainability, Teachers ‘Competency

บทนำ

ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อระบบการศึกษา แนวคิดการศึกษาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Education จึงกลายเป็นโจทย์สำคัญที่สถานศึกษาต้องขับเคลื่อน โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนที่มีความคล่องตัวและมีศักยภาพในการพัฒนานวัตกรรมทางการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีนโยบายสนับสนุนมากมาย แต่การขับเคลื่อนความยั่งยืนจะเกิดขึ้นจริงได้ ก็ต่อเมื่อครู ซึ่งเป็นผู้ขับเคลื่อนตัวจริงในห้องเรียน มีสมรรถนะเพียงพอ ทั้งด้านการออกแบบการสอน การบูรณาการประเด็นความยั่งยืน และการจัดกิจกรรมที่พัฒนาทักษะผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ ในความเป็นจริง ครูจำนวนมากยังขาดความเข้าใจ เครื่องมือ และแนวทางที่เป็นระบบในการจัดการเรียนรู้เพื่อความยั่งยืน สิ่งนี้จึงนำไปสู่ความจำเป็นในการพัฒนากลยุทธ์ที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเอกชน

งานวิจัยนี้ เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา

2) เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา

3) เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา

การทบทวนวรรณกรรม

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษา

ในศตวรรษที่ 21 ระบบการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาพลเมืองให้มีความรู้ความสามารถ และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของ United Nations ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนามนุษย์ควบคู่กับการรักษาสมดุลของมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การศึกษาจึงถูกกำหนดให้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมไปสู่ความยั่งยืน โดยเฉพาะบทบาทของครูในฐานะผู้นำการเรียนรู้ที่ต้องมีสมรรถนะในการบูรณาการแนวคิดความยั่งยืนเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนเป็นคุณลักษณะสำคัญที่สะท้อนถึงความสามารถของครูในการออกแบบ พัฒนา และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความตระหนักรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครูจึงมิได้มีบทบาทเพียงถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังต้องเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมต่อสาธารณะให้แก่ผู้เรียน การพัฒนาสมรรถนะครูตามแนวคิดความยั่งยืนจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของระบบการศึกษาที่มุ่งสร้างเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถ และมีจิตสำนึกต่อโลก สามารถเผชิญกับความท้าทายในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความหมายของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนไว้อย่างหลากหลาย โดย Rieckmann (2018) อธิบายว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนหมายถึง ความสามารถและคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบททางการศึกษา ครูที่มีสมรรถนะดังกล่าวสามารถบูรณาการแนวคิดความยั่งยืนเข้าสู่หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการชั้นเรียน รวมทั้งสามารถพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมที่เอื้อต่อความยั่งยืนให้กับผู้เรียน

Soysal (2022) ให้ทัศนะว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนเป็นความสามารถเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development: ESD) ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ค่านิยม อารมณ์ และการคิดเชิงระบบ ครูจำเป็นต้องสามารถบูรณาการแนวคิดความยั่งยืนเข้ากับการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกทั้งในระดับบุคคลและสังคม

Lorente-Echeverría et al. (2023) อธิบายว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนหมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์อนาคตและพิจารณาทางเลือกที่หลากหลาย เชื่อมโยงประเด็นความยั่งยืนกับบริบทต่าง ๆ รวมทั้งสามารถบริหารอารมณ์ทำงานร่วมกับผู้อื่น และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจผลกระทบของการกระทำในปัจจุบันที่มีต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ Sposab and Rieckmann (2024) อธิบายเพิ่มเติมว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนเป็นสมรรถนะที่สามารถประยุกต์ใช้ได้หลากหลายบริบท ทั้งในห้องเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตร และการเรียนรู้นอกระบบ โดยต้องบูรณาการมิติด้านสติปัญญา (Cognitive) ด้านอารมณ์ (Affective) และด้านพฤติกรรม (Behavioral) เข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถคิดเชิงวิพากษ์ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนเป็นความสามารถเชิงบูรณาการที่ครอบคลุมความรู้ ทักษะ ค่านิยม และคุณลักษณะของครูในการออกแบบและจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยครูต้องสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างของการดำรงชีวิตอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและสามารถร่วมขับเคลื่อนสังคมสู่ความยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

ความสำคัญของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืน

สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยการพัฒนสมรรถนะดังกล่าวจะช่วยให้โรงเรียนสามารถทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ที่ส่งเสริมแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายถึงความสำคัญของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนไว้สอดคล้องกันว่า ครูเป็นกลไกสำคัญในการออกแบบและขับเคลื่อนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับ

แนวคิดความยั่งยืน โดยต้องสามารถบูรณาการประเด็นด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้าสู่หลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม (Tilbury, D. 2011)

นอกจากนี้ ครูยังมีบทบาทสำคัญในฐานะต้นแบบของการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน ซึ่งการแสดงผลพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักความยั่งยืนสามารถสร้างอิทธิพลเชิงบวกต่อผู้เรียนและชุมชน ทำให้เกิดการพัฒนาคิดสำนึกและพฤติกรรมที่รับผิดชอบต่อสังคมในชีวิตประจำวัน (Sterling, S. 2013) ขณะเดียวกัน การส่งเสริมความยั่งยืนในโรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ครูจึงต้องมีสมรรถนะในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและเชื่อมโยงโรงเรียนกับองค์กรหรือชุมชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน (UNECE, 2012)

อีกทั้ง การพัฒนาสมรรถนะครูยังมีความสำคัญต่อการสร้างวัฒนธรรมความยั่งยืนภายในสถานศึกษา โดยทำให้แนวคิดความยั่งยืนกลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบ โครงสร้าง และวิถีปฏิบัติของโรงเรียน (UNESCO, 2017) ซึ่งจะช่วยเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมโลกที่มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น มีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตระหนักถึงปัญหาระดับโลก และสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมได้อย่างมีความรับผิดชอบ (Azzam, D., et al., 2024)

นอกจากนี้ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนยังมีบทบาทในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ครอบคลุมและเท่าเทียม โดยครูต้องสามารถจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมการเข้าถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน และปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการที่หลากหลาย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนในระบบการศึกษา (Hossain, S. N., et al., 2024)

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยครูต้องสามารถบูรณาการแนวคิดความยั่งยืนในการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ส่งเสริมวัฒนธรรมความยั่งยืนในโรงเรียน และจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีความพร้อมในการดำรงชีวิตในสังคมโลกอย่างมีความรับผิดชอบและยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ระยะที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา และระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีรายละเอียด ต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของนักวิชาการไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืน แล้วนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นที่ 2 การศึกษาแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best practice) เพื่อยืนยันองค์ประกอบของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ได้จากขั้นที่ 1 มาใช้เป็นกรอบเนื้อหาในการสร้างประเด็นคำถามแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) สำหรับนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูวิชาการ หัวหน้าระดับประถมศึกษา หัวหน้าโครงการและครูที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 5 คน ของต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อความยั่งยืน จำนวน 1 แห่ง โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ โรงเรียน Bangkok International Preparatory and Secondary School

ขั้นที่ 3 การศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็นสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน

ระยะที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 ประกอบด้วย 2 ขั้น ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ยกร่างกลยุทธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบร่างกลยุทธ์

ระยะที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods research) ในแต่ละระยะของการวิจัยครั้งนี้ มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตามการศึกษาแต่ละระยะดังนี้

ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 70 โรงเรียน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-608) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน และครู โรงเรียนละ 1 คน

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน

ระยะที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 25 ท่าน โดยกำหนดคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้ 1. ด้านความรู้ ได้แก่ นักวิชาการ นักการศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืน จำนวน 7 ท่าน 2. ด้านประสบการณ์ ได้แก่ นักวิชาการ นักการศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา บริหารสถานศึกษาหรือมีประสบการณ์ ด้านการพัฒนาครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายหรือกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ จำนวน 11 ท่าน และ 3. เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งได้ตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อดังนี้

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของ Likert ได้แก่ ระดับมากที่สุดจนถึงระดับน้อยที่สุด และตีความผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) และส่วนที่ 3 เป็นการรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน

ระยะที่ 2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

ระยะที่ 3 แบบประเมินกลยุทธ์ เป็นเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เพื่อถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ถึงความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ โดยมีตัวเลือก 5 ระดับ โดย 5 หมายถึง กลยุทธ์นี้มีความเหมาะสม/เป็นไปได้มากที่สุด และ 1 หมายถึง กลยุทธ์นี้มีความเหมาะสม/เป็นไปได้น้อยที่สุด ในตอนท้ายของแบบประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์มีข้อความลักษณะปลายเปิดให้ผู้ประเมินได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด โดยใช้แจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ จากนั้นดำเนินการแจกแบบสอบถามทั้งในรูปแบบออนไลน์และแบบกระดาษ เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน และความสมบูรณ์ของข้อมูล ก่อนนำเข้าสู่กระบวนการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์การประเมินตามวิธีวัดแบบ Likert (1970) และเกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของนักวิชาการไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านองค์ความรู้ 2) สมรรถนะด้านการคิดอย่างเป็นระบบ 3) สมรรถนะด้านการทำงานร่วมกัน 4) สมรรถนะด้านการคิดเชิงวิพากษ์ และ 5) สมรรถนะด้านการคาดการณ์อนาคต จากผลการวิจัยสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพที่เป็นจริงของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ =2.86, SD = 0.72)

สภาพที่ควรจะเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =4.51, SD = 0.52)

องค์ประกอบสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืน	สภาพที่เป็นจริง (D)				สภาพที่ควรจะเป็น (D)			
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	ลำดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ	ลำดับ
1. สมรรถนะด้านองค์ความรู้	2.87	0.67	ปานกลาง	2	4.53	0.51	มากที่สุด	1
2. สมรรถนะด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	2.83	0.72	ปานกลาง	4	4.49	0.52	มาก	4
3. สมรรถนะด้านการทำงานร่วมกัน	2.94	0.76	ปานกลาง	1	4.52	0.52	มากที่สุด	2
4. สมรรถนะด้านการคิดเชิงวิพากษ์	2.84	0.75	ปานกลาง	3	4.49	0.55	มาก	4
5. สมรรถนะด้านการคาดการณ์อนาคต	2.80	0.68	ปานกลาง	5	4.50	0.52	มากที่สุด	3
รวม	2.86	0.72	ปานกลาง		4.51	0.52	มากที่สุด	

ตารางที่ 1 สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

2. สามารถสร้างกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา ที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ โดยมี กลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ กลยุทธ์รอง 15 กลยุทธ์ และ โครงการกิจกรรม/ตัวชี้วัดความสำเร็จ 5 โครงการ

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ในภาพรวมมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.73$, $SD = 0.46$) และความเป็นไปได้ ($\bar{x} = 4.72$, $SD = 0.45$) อยู่ในระดับมากที่สุด

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ
ชื่อกลยุทธ์	4.64	0.49	มากที่สุด	4.72	0.46	มากที่สุด
วิสัยทัศน์	4.68	0.48	มากที่สุด	4.48	0.48	มากที่สุด
พันธกิจ	4.80	0.41	มากที่สุด	4.56	0.51	มากที่สุด
เป้าประสงค์	4.68	0.48	มากที่สุด	4.84	0.37	มากที่สุด
กลยุทธ์หลัก	4.72	0.54	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด
กลยุทธ์รอง	4.84	0.37	มากที่สุด	4.68	0.48	มากที่สุด
โครงการกิจกรรม	4.80	0.41	มากที่สุด	4.68	0.48	มากที่สุด
ตัวชี้วัดความสำเร็จ	4.68	0.48	มากที่สุด	4.76	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.73	0.46	มากที่สุด	4.72	0.45	มากที่สุด

ตารางที่ 2 การประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ได้แยกอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น

1. การอภิปรายผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา

1.1 องค์ประกอบของกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ประกอบด้วยงาน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านองค์ความรู้ 2) สมรรถนะด้านการคิดอย่างเป็นระบบ 3) สมรรถนะด้านการทำงานร่วมกัน 4) สมรรถนะด้านการคิดเชิงวิพากษ์ และ 5) สมรรถนะด้านการคาดการณ์อนาคต เป็นองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเป็นองค์ประกอบที่มีความถี่สูงสุดจากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Rieckmann (2018) ที่กล่าวว่าสมรรถนะของครูเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นความสามารถที่ครูต้องใช้ในการบูรณาการแนวคิดความยั่งยืนเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ การออกแบบหลักสูตร และการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและแก้ปัญหาที่ซับซ้อนในโลกปัจจุบันได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Ratinen and Kemi (2023) ที่เสนอว่าสมรรถนะของครูเพื่อความยั่งยืนควรประกอบด้วยสมรรถนะด้านการคิดเชิงระบบ การคิดเชิงอนาคต การคิดเชิงคุณค่า การปฏิบัติ และการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นสมรรถนะที่ช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจในโลกยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การอภิปรายผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืน

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่าทุกองค์ประกอบมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยเฉพาะด้านการคาดการณ์อนาคต ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ และด้านการคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งเป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลการวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า แม้ครูในโรงเรียนเอกชนจะมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่เพียงพอที่จะรองรับการจัดการเรียนรู้เพื่อความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ UNESCO (2017) ที่กล่าวว่า การศึกษาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องการครูที่มีสมรรถนะเฉพาะด้าน ทั้งด้านการคิดเชิงระบบ การคิดเชิงอนาคต และการบูรณาการความรู้ข้ามสาขา ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้ยังไม่เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ในระบบการศึกษาแบบดั้งเดิม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Rieckmann (2018) ที่ระบุว่า ครูส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อความยั่งยืน เนื่องจากไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการคิดเชิงอนาคต การคิดเชิงวิพากษ์ และการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นสมรรถนะที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ในโลกที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยที่พบว่าด้านการคิดอย่างเป็นระบบมีความต้องการจำเป็นสูง สอดคล้องกับ Sterling (2001) ที่กล่าวว่าการศึกษามุ่งสู่ความยั่งยืนต้องเปลี่ยนจากการเรียนรู้แบบแยกส่วน ไปสู่การเรียนรู้แบบองค์รวม ซึ่งครูต้องสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของปัญหาในมิติต่าง ๆ และออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้หลายสาขาเข้าด้วยกัน

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าผลการวิจัยที่พบว่าสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง แต่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูง และมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาในทุกด้าน แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนากลยุทธ์ที่เป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูให้สามารถขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อความยั่งยืนในโรงเรียนเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การอภิปรายผลการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง แนวทางดำเนินงาน และตัวชี้วัด ซึ่งเป็นโครงสร้างของกลยุทธ์ที่มีความเป็นระบบ และสอดคล้องกับหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ทางการศึกษา โดยกลยุทธ์ดังกล่าวพัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น รวมทั้งผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้กลยุทธ์มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของโรงเรียนเอกชน การที่กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นเน้นการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อความยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ UNESCO (2017) ที่ระบุว่า ครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการศึกษาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนาครูต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับปัญหาในโลกจริง เมื่อพิจารณา

โครงสร้างของกลยุทธ์ที่ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะครูไม่สามารถดำเนินการเพียงกิจกรรมเดียว แต่ต้องใช้การบริหารจัดการเชิงระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan (2020) ที่กล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการพัฒนาทั้งระดับบุคคล ระดับโรงเรียน และระดับระบบพร้อมกัน

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่ากลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ หลักการพัฒนาครู และแนวคิดการศึกษาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนเอกชน เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาไปสู่ความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. การอภิปรายผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน แสดงให้เห็นว่ากลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนเอกชน และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์มีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan (2020) ที่กล่าวว่าการพัฒนาทางการศึกษาจะเกิดผลอย่างแท้จริงเมื่อบุคลากรในสถานศึกษาสามารถนำแนวทางที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการปฏิบัติได้ และเห็นผลต่อการพัฒนาผู้เรียนและองค์กร

เมื่อพิจารณาโดยรวมจึงกล่าวได้ว่า กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยครั้งนี้ มีความเหมาะสมตามหลักวิชาการ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพครูและสถานศึกษา ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเอกชนให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อความยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่

กลยุทธ์พัฒนาสมรรถนะครู: รากฐานสำคัญสู่การศึกษาที่ยั่งยืน (Teacher Competency Strategy: The Foundation of Sustainable Education) ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูคือกลไกสำคัญที่สุดในการเปลี่ยนผ่านสู่ “การศึกษาที่ยั่งยืน”

ผ่านการพัฒนาสมรรถนะด้านและการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการที่เป็นระบบ เพื่อสร้างผู้เรียนที่มีคุณภาพและพร้อมรับความท้าทายในอนาคต

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบของกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนประกอบด้วยงาน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านองค์ความรู้ 2) สมรรถนะด้านการคิดอย่างเป็นระบบ 3) สมรรถนะด้านการทำงานร่วมกัน 4) สมรรถนะด้านการคิดเชิงวิพากษ์ และ 5) สมรรถนะด้านการคาดการณ์อนาคต โดยการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง แนวทางดำเนินงาน และตัวชี้วัด ในส่วนของกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. โรงเรียนเอกชนควรนำองค์ประกอบสมรรถนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาครู ทั้งในด้านการวางแผนพัฒนาบุคลากร การจัดอบรม และการนิเทศการสอน เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. สถานศึกษาควรนำกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อความยั่งยืนที่พัฒนาขึ้น ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา โดยเฉพาะการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และแผนพัฒนาครู ให้สอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการพัฒนาครูผ่านการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนอย่างแท้จริง 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลโรงเรียนเอกชน ควรใช้ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการพัฒนาครู และสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อความยั่งยืน เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกในอนาคตได้ 5. สถาบันผลิตครูและหน่วยงานพัฒนาครู ควรนำองค์ประกอบสมรรถนะและกลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการออกแบบหลักสูตรการผลิตครูและการพัฒนาครูประจำการ เพื่อให้ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความยั่งยืน และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลการนำกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อความยั่งยืนไปใช้ในสถานศึกษาจริง เพื่อประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับครู ผู้เรียน และคุณภาพของสถานศึกษาในระยะยาว
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบหรือโปรแกรมการพัฒนาครูในแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะ เช่น การคิดเชิงระบบ การคิดเชิงวิพากษ์ หรือการคาดการณ์อนาคต เพื่อให้ได้แนวทางที่ลึกและเฉพาะด้านมากขึ้น
3. ควรมีการศึกษาวิจัยในบริบทของสถานศึกษาประเภทอื่น เช่น โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนนานาชาติ หรือสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบและพัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูให้เหมาะสมกับบริบทที่แตกต่างกัน
4. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อความยั่งยืน เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร หรือระบบสนับสนุนทางวิชาการ เพื่อให้สามารถพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการในสถานศึกษา เพื่อทดลองใช้กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะครู และศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลง

ที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน ซึ่งจะช่วยให้ได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Azzam, D., Laub, K., & Harlow, D. (2024). Sustainable Schoolyards. *Science and Children*. <https://doi.org/10.1080/00368148.2024.2315676>
- Fullan, M., & Quinn, J. (2020). *The Right Drivers in Action for Schools: Deep Learning and Professional Capacity*. Corwin Press.
- Hossain, S. N., Ghosh, S., & Roy, R. (2024). Enhancing teaching competencies for effective implementation of sustainable inclusive education (sie). *The Social Science Review a Multidisciplinary Journal*, 2(6), 151-158.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-608.
- Likert, R. (1970). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. In Reading in Fishbein.
- Lorente-Echeverría, S., Canales Lacruz, I., & Murillo-Pardo, B. (2023). Dar un paso: un programa multidisciplinar para desarrollar competencias en sostenibilidad en futuros maestros/as de la Universidad de Zaragoza. *Revista de Educación Ambiental y Sostenibilidad*, 5(2), 105.
- Ratinen, I., & Kemi, U. (2023). Promoting sustainability competency and self-efficacy in class teacher education. *Frontiers in Sustainability*, 4. <https://doi.org/10.3389/frsus.2023.1205680>
- Ratinen, I., & Kemi, S. (2023). Teacher self-efficacy beliefs in education for sustainable development. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 24(2), 278-295.

- Soysal, N. (2022). Teacher Competencies and Readiness for Education for Sustainable Development: A Case from Teacher Education in Turkey. *Sustainable Development Goals Series*, 183–198. https://doi.org/10.1007/978-3-031-07191-1_12
- Sposab, K., & Rieckmann, M. (2024). *Development of Sustainability Competencies in Secondary School Education. A Scoping Literature Review*. <https://doi.org/10.20944/preprints202410.0054.v1>
- Sterling, S. (2013). The Future Fit Framework: An Introductory Guide to Teaching and Learning for Sustainability in Higher Education (HE, Guide). *Journal of Education for Sustainable Development*, 7, 134-135. 10.1177/0973408213495614b.
- Tilbury, D. (2011). *Education for Sustainable Development: An Expert Review of Processes and Learning*. Paris: UNESCO. Available in Spanish, French and English.ED-2010/WS/46.
- United Nations Economic Commission for Europe (UNECE). (2012). *Learning for the competences in education for sustainable development*. United Nations Economic Commission for Europe.
- UNESCO. (2017). *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.